

Lietuvos mokslų akademijos prezidiumas (iš kairės): Rimvydas Petrauskas, Leonas Valkūnas, Limas Kupčinskas, viceprezidentas Zenonas Dabkevičius, prezidentas Jūras Banys, Raimundas Šiaučiūnas, Gintautas Dzemyda, Vidmantas Stanys ir Vytautas Nekrošius.

Lietuvos mokslų akademijos Jaunosios akademijos (LMAJA) biuras (iš kairės): LMAJA vicepirmininkė Viktorija Vaštakaitė-Kairienė, Monika Toleikienė, Paulina Zelvienė, Mindaugas Gedvilas, LMAJA pirmininkas Vaidas Palinauskas, Aldona Balčiūnaitė ir Petras Prakas. V. Valuckienės nuotraukos

LMA VRUBLEVSKIŲ BIBLIOTEKA

Biblioteką įkūrė žymus Vilniaus advokatas, visuomenininkas, bibliofilas Tadas Stanislovas Vrublevskis (1858–1925). T. S. Vrublevskio asmeninę biblioteką 1912 metais sudarė apie 65 tūkst. knygų, 1 000 žemėlapių, apie 5 000 rankraščių ir autografų. Vertingoji jos dalis susidėjo iš Vilniaus ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos dokumentų.

Vrublevskių šeimos albumas

Šiuo metu LMA Vrublevskių bibliotekos Retų spaudinių skyriaus fonduose saugoma per 450 tūkst. spaudinių: 63 inkunabulai, per 600 paleotipų, apie 160 tūkst. laikraščių ir žurnalų, unikali seniausių rašto paminklų – dantiraščių – kolekcija. Taip pat saugomos visos knygos, išleistos iki 1800 m., bibliografinės ir poligrafinės retenybės, knygos lietuvių kalba, išleistos iki 1918 m. (užsienyje – iki 1945), reikšmingos lituaninės knygos, išėjusios 1800–1944 m., XIX–XX a. (iki 1945) lietuviška ir lituanistinė periodika, sena, reta nelituanistinė periodika (iki 1800), lietuvių išeivijos periodiniai leidiniai, meno reprodukcijų albumai, rašiniai, atvirukai, fotografijos, smulkioji spauda, kartografiniai leidiniai. Dėl istoriškai susiformavusių raštijos paveldo fondų Biblioteka yra mokslo ir kultūros istorijos dokumentinio paveldo tyrimų institucija.

www.lma.lt

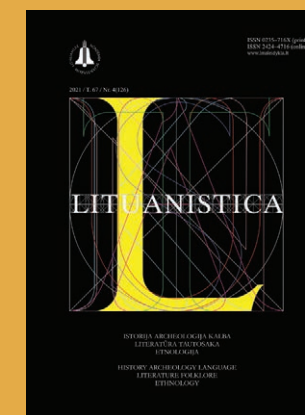
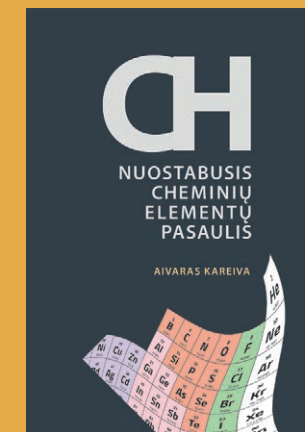
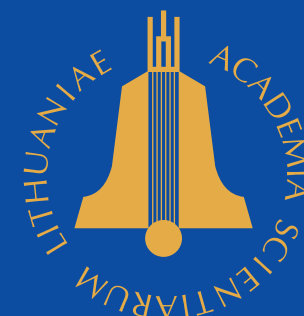
prezidiumas@lma.lt

Feisbuko paskyra

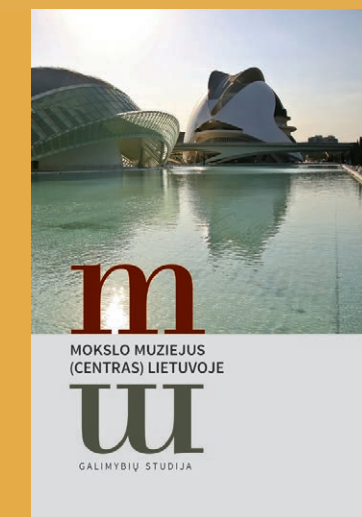

© LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA, 2022

Šalies ir visuo- menės pažan- gai

Lietuvos mokslų akademijos išleista akademiko Aivaro Kareivos knyga. Atminimo medalis „Lietuvos mokslų akademija“ aversas. Įsteigtas 2019. Lietuvos mokslų akademijos leidžiamas žurnalas.

Lietuvos mokslų akademijos prezidento grandinė. 1993. V. Valuckienės nuotrauka. Akademijos nario ženklas. V. Abraškaus nuotrauka. Jaunosios akademijos nario ženklas. Akademijos išleista galimybių studija. Akademiko Adolfo Jucio medalis aversas. Įsteigtas 2004.

ISTORIJA

Lietuvos mokslų akademija (LMA) – žymiausias Lietuvos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus jungianti institucija, formuojama ir veikianti pagal svarbiausius europietišųjų akademijų standartus.

Vadovaudamiesi Vakarų Europos tradicija, XVIII a. pabaigoje Vilniaus universiteto profesoriai parengė Vilniaus mokslų akademijos veiklos programą, kurią įgyvendinti sutrukdė Abiejų Tautų Respublikos kaip valstybės žlugimas. Mokslų akademijos viziją brandino ir žymiausi lietuvių intelektualai, 1907 m. įsteigę Lietuvių mokslo draugiją.

Mokslų akademija buvo įkurta 1941 m. sausio 16 d. Pradžioje vyravo humanitariniai mokslai. Pokario metais Akademija sukūrė keliolika mokslo institutų, išugdė mokslinį potencialą. Sparčiausiai žengė pirmyn fizikos, matematikos, gamtos mokslai.

1991 m. priėmus Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymą, Akademija perorganizuota į personalinę akademiją. Jos sudėtyje buvusios mokslo tyrimo įstaigos tapo savarankiškomis mokslo institucijomis. LMA statusas ir struktūra buvo keisti ir tikslinti 1993, 2003, 2011 bei 2017 metais.

AKADEMIKAI

Akademijos nariai – akademikai – yra tikrieji nariai, nariai emeritai ir užsienio nariai. Kiekvienas akademikas kartu yra ir kurio nors LMA mokslų skyriaus narys. Veikia penki mokslų skyriai: Humanitarinių ir socialinių, Matematikos, fizikos ir chemijos, Biologijos, medicinos ir geomokslų, Žemės ūkio ir miškų, Technikos mokslų. Pagal statutą LMA gali turėti 120 tikrųjų narių, renkamų atviru konkursu. LMA tikraisiais nariais renkami autoritetingiausi mokslo ir meno atstovai. Sulaukę 75 metų, jie tampa emeritais. LMA užsienio nariais renkami žymūs užsienio mokslininkai, savo veikla susiję su Lietuva. LMA emeritų ir užsienio narių skaičius neribojamas.

MISIJA

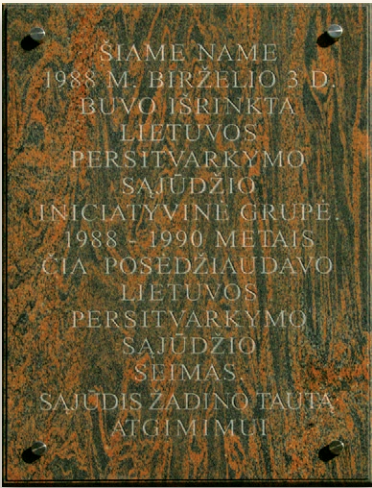
Akademija, pasitelkusi savo narius ir partnerius, ugdo visuomenės kritinį mąstymą, mokslinį požiūrį į tai, kas vyksta šalyje bei visuomenėje. Svarbi funkcija – ekspertinė veikla. Akademija taip pat formuoja ir vykdo mokslo sklaidos politiką, valstybės finansuojamų periodinių mokslo leidinių leidybą, koordinuoja šių veiklų dalyvių projektus ir darbus.

Nuolat atsinaujinanti Akademija ir akademikų bendruomenė imasi iniciatyvų ir darbų, kurie skatina aukšto lygio, šalies gerovę keliančius mokslinius tyrimus, prisideda prie mokslo, ekonomikos, socialinės ir kultūrinės pažangos, reprezentuoja valstybę tarptautinėje erdvėje.

VEIKLA

Siekdama, kad apie Lietuvos mokslininkų laimėjimus ir valstybės strateginius tikslus sužinotų ir įvairių šalies regionų gyventojai, Akademija yra sudariusi bendradarbiavimo sutartis su vienuolika savivaldybių. Lietuvos mokslų akademija taip pat yra pasirašiusi sutartis su ministerijomis, devyniais valstybiniais mokslo institutais, Lietuvos olimpine akademija, asociacija INFOBALT, Lietuvos lazerių asociacija ir su įvairiomis verslininkų organizacijomis.

Akademija yra nepriklausoma Seimo, Vyriausybės ir jai pavaldžių institucijų ekspertė ir patarėja mokslo bei studijų, kultūros, socialinės raidos, ūkio, gamtosaugos, sveikatos apsaugos, technologijų ir kitais klausimais. Vyriausybė yra pavedusi Akademijai organizuoti Lietuvos mokslo premijų komisijos veiklą.

Memorialinė lenta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio įkūrimui paminėti, ant Akademijos fasado atidengta 2003 m. birželio 3 d.

Lietuvos mokslų akademijos prezidento kabineto interjeras. Baldai (Jono Prapuolenio dizainas) – kultūros paveldo vertybė. XX a. vidurys. V. Valuckienės nuotrauka

LMA koordinuoja įvairius mokslo populiarinimo renginius, tokius kaip nacionalinis mokslo festivalis „Erdvėlaivis Žemė“.

Akademija kasmet skiria dešimt premijų jauniesiems mokslininkams ir doktorantams bei penkiolika premijų mokslinius tyrimus atliekantiems aukštųjų mokyklų studentams. Taip pat yra įsteigusi penkiolika stipendijų jauniesiems mokslininkams. LMA, siekdama įvertinti Lietuvoje vykdomų skirtingų sričių mokslinių tyrimų laimėjimus ir skatinti mokslininkų kūrybinį aktyvumą, periodiškai skelbia devyniolikos vardinių premijų konkursus.

Akademija atstovauja Lietuvai tarptautinėse organizacijose, vienijančiose mokslų akademijas ir kitas mokslo institucijas: Visos Europos mokslų akademijų federacijoje, Tarptautinėje mokslo taryboje, Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinėje taryboje, Tarptautinėje mokslų akademijų sąjungoje ir kitur. Šiuo metu pasirašytos mokslinio bendradarbiavimo sutartys su 28 užsienio šalių nacionalinėmis mokslų akademijomis ir fondais.

LEIDYBA

LMA rengia ir leidžia monografijas, mokslo populiarinimo knygas, devynis periodinius mokslo žurnalus, LMA veiklos ataskaitas, konferencijų medžiagas, informacinį leidinį „Lietuvos mokslų akademijos žinios“ ir kt. Žurnaluose spausdintine ir elektronine formomis publikuojami originalūs Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkų darbai biologijos, ekologijos, chemijos, fizikos, energetikos, filosofijos, sociologijos, medicinos, lituanistikos, istorijos, menotyros, žemės ūkio mokslų ir kt. klausimais. Knygų serijos „Mokslas visiems“ knygose patraukliai ir suprantamai atskleidžiamos skirtingų mokslo sričių sąsajos, nagrinėjamos šiuolaikinio mokslo ir technologijų tendencijos.

Visos LMA leidžiamos knygos ir moksliniai straipsniai yra recenzuojami. Leidybos darbas organizuojamas vadovaujantis Leidybos etikos komiteto nustatytomis etikos normomis, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu bei kitais LR teisės aktais.

AKADEMIJOS ATEITIS

Lietuvos mokslų akademijoje 2018 m. įkurta Jaunoji akademija (LMAJA). Šis LMA padalinys atstovauja Lietuvos jaunųjų mokslininkų interesams, skatina jų kūrybinę, mokslinę ir ekspertinę veiklą, teikia nuomonę Lietuvos mokslo politikos klausimais. LMAJA telkia jaunimą Akademijos misiją atitinkančioms veikloms, padeda siekti mokslinės karjeros, bendrauti su kitų šalių jaunosiomis akademijomis, kelia mokslo prestižą ir mokslų pagrįstų žinių prieinamumą visuomenėje, aktyvina akademikų mentorystę.

LMAJA nariais renkami išskirtinių mokslo rezultatų pasiekę perspektyvūs šalies jaunieji mokslininkai, įgiję daktaro laipsnį ne daugiau kaip prieš 10 metų ir ne vyresni kaip 40 metų amžiaus. Per ketverius metus Jaunosios akademijos narių skaičius išaugo iki keturiasdešimties. 2022 m. išrinktas pirmasis Jaunosios akademijos biuras, kurį sudaro penkioms mokslo sritims atstovaujantys nariai. Pasibaigus ketverių metų kadencijai, ankstesni nariai taps LMAJA alumnais, o juos pakeis jaunesni kolegos.